Jh
1664

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0001-3

Od. 3.
D

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0003-4

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0004-0

F. A. F. Poete Regij libellus.

de obitu Julij Pontificis Maximi. Anno domini. M. D. XIII.

IVLIVS II. P. M. Quid hoc rei est: non aperiuntur fores: opinor: aut mutatam: aut certe turbatam seram. GENIVS. Quin potius vide: ne tu non attuleris clauē quā oportet: neqz ēm eadem aperitur hoc ostiū: qua arca nūmaria: atqz adeo: cur non vtraqz attulisti: nā ista quidem potērie clauis est: nō sciētie. IVL. Immo preter hāc nulla mihi vnqz fuit: neqz video opus quid op⁹ sit illa: quū hec adsit. GE. Nec ego sane: nisi qō interim excludimur. IVL. Efferuescit mihi bilis: pulsabo fores. heus heus aperite hoc actutum aliquis ostiū: quid hoc rei est: nemo pdit: qd ita cessat hic ianitor: stertit opinor adprobe porcus. G. Vt hic ex se metitur oēs. PETRVS. Bene est qō portā habem⁹ adamantinā: alioqui quisqs est pfregisset: gigantē aliquē: aut satrapā: vrbiū euersorē adesse oporet. Sed o Deū immortalem: quā hic cloacā olfacio: non statim aperiam ostium: sed ne hinc e fenestella cancellata prospectans: quid portēti sit cognoscā. Quis es: aut quid tibi vis: IVL. Quin tu fores aperis quātum potes: quē si tuo fungi voluisses officio: obuiam oportuit venisse: vel vniuersa celitum pompa. P. Satis imperiose: At tu mihi prius exponito quisnam sis. IVL. Quasi vero ipe nō videas. P. Videas: Ego vero nouū t hactenus nō visum spectaculū video: ne dicam monstrū. Juli. At ni plane cecus es: agnoscis opinor clauem hāc. siquidē argenteā: si quercū auream ignoras: t vides triplicem coronā: necnon vndiqz gemmis et auro lucentē pallam. P. Equidē argenteā clauem vtcunqz agnosco: licet t solamet multo dissimilē hys: quas olim mihi verus ille pastor ecclesie tradidit Christus. Porro coronā istā tam superbam: qui queso possim agnoscere: quā nec barbarus vnquā Tyrānus ausus est gestare: nedū is qui huc admitti postuler. Nam palla ista nihil me mouet: qui gemmas et aurū perinde vt rudera calcarim atqz

KOEN. FRIED.
UNIVERS.
ZU HALLE

ꝓtẽpserim: sꝫ q̃d est hoc: video passim ꝛ in claui ꝛ in coꝛõa ꝛ in palla notas sceleratissimi cauponis ꝛ impostoꝛis: mei q̃dem prenominis: sed nõ instituti Simonis: quẽ ego quondam Christi presidio deieci. Juli. Mitte nugas istas si sapis: nam ego si nescis: sum Julius ille Ligur: ꝛ agnoscis nisi fallor duas literas. ℙ. M. nisi oĩno litteras nõ didicisti. ℙ. Significãt opinor: ℙestem Maximã. Be. Ha ha he: vt hic diuinator rem acu tetigit. Juli. Immo ℙontificem Maximũ. ℙe. Ut ter maximus sis: ac magis etiã quam Mercuri⁹ ille Trismegistus: huc nõ recipieris: nisi fueris optimus: hoc est sctũs. Ju. Atq; adeo si q̃d ad rem ptinet appellari sctm̃: nimiũ impudens es: qui mihi cũcteris aperire fores: cũ tu tot iam seculis tãtummodo sctũs dicaris: me nullus vnquã vocarit nisi sctissimum: extant sex millia bullarũ. B. Vere bullarũ. Ju. In q̃bus nõ semel sctissim⁹ dñs nominor: immo iam sctitatis noĩe denotabar: nõ scti: vt q̃cq̃d mihi libuisset. B. Vel temulẽto. Ju. Jd sctitatem sctissimi dñi Julij diceret feciſſe. ℙ. Quin tu igit ab istis adulatoribꝫ celũ postulato: q̃ sctissimũ fecerũt: ꝛ ijdem tribuant felicitatẽ: qui dederũt sctitatẽ. Quãquã vsq; adeo nihil interesse cẽses: dicaris sctũs an sis. Ju. Irritor: si modo viuere licuisset: ego tibi istã nec sctitatẽ inuiderẽ: nec felicitatẽ ℙe. O vocẽ sctissime mẽtis indicẽ: quãquã ꝛ alioq; iamdũ oculis totũ collustrãs: multã impietatis: nullã in te sanctimonie notã aduerto: q̃d em̃ sibi vult nou⁹ iste comitatus: tam nõ põtificius: nã viginti ferme millia tecũ adducis: nec vllũ in tãta cõspicio turba: cui vel vultus sit christianus: video teterrimã hoĩm colluuiẽ: nihil p̃ter fornices: temetũ: ac puluerẽ bombardicũ olentiũ. Latrones cõductiꝫ mihi videnꝫ: vel larue potius tartaree: huc ab inferis eruisse: vt celo bella moueãt. Jam reip̃m quo magis ac magis contẽploꝛ: hoc min⁹ illũ video apostolici viri vestigiũ. ℙrincipio: q̃d hoc mõstri est: qõ cũ supne sacerdotis ornatus geras: idem intus armis cruentatus: totus horres cre

pasch: ad hec: quã truces oculi: quã ptumax os: q3 minax frons: quã elatũ ꝛ arrogãs supcilium: Nã puder dicere: ac piget interim videre: nullã corpis partẽ nõ pspurcatam noris ꝓdigiose ꝛ abominãde libidinis. Vt ne dicã: qõ etiãnũ totus et rucras et oles crapulã ac temetũ: ac mihi quidem modo euomuisse videris. Denich is est tot⁹ habit⁹ corpis: vt nõ tã etate morbisue quã crapula quietus marcidus ac fractus videaris. Be. Vt graphice hunc suis pinxit coloribus. Ipe. Tametsi video te iã dudũ mihi supcilio minantem: tñ haud queo retinere: qõ sentio: suspicor pestilẽtissimũ illum Juliũ ethnicũ: ab inferis redijsse psonatum: vt me videat: adeo tibi cũ illo ꝙueniãt oĩa. Ju. Nadisi. Ipe. Quid dixit: Be. Iratus est: ad hãc vocẽ nemo Cardinaliũ non fugitabat: alioqn fustẽ illu sctissmũ sensurus: psertim a cõuiuio. Ipe. Tu mihi videre ꝓbe callere sensum homis: pinde dic mihi: qs es: Be. Ego sum magn⁹ ille Julij Beni⁹. Ip. Immo malus: opinor. B. Qualiscũq3 sum: Julian⁹ sum Ju. Quin tu nugas istas missas facis: ac fores aperis: nisi mauis effringi: qd multis opus est: vides cuiusmodi ducam comites: Ipe. Sane video latrones exercitatissimos: verũ ne sis insciens: he fores tibi sunt alijs armis expugnãde. Ju. Verboꝝ inquã iam satis: ni ꝓpere pares: excõmunicationis fulmẽ vel in te torqbo: q summos aliqñ reges: ac adeo regna terruí: bullã vides iam in hec paratã? Ipe. Qõ malũ fulmẽ? qõ tonitru: qs bullas: qs ampullas mihi narras: obsecro? nam istoꝝ nihil vnquã audiuim⁹ a Christo. Ju. At senties nisi pares. Ip. Si qs olim istis fumis terruisti: nihil ad huc locũ: hic vires agas oportet: benefactis nõ maledictis hec arx expugnatur. Sed queso te: tu mihi fulmen excõicationis minitaris? dic queso iure? I. Optimo: quãdo iam priuatus es: nec aliud: q3 quilibet plebeius sacerdos: imo ne sacerdos quidẽ: vt cõsecrandi impotẽs. Ip. Nempe quidẽ mortuus opinor. I. Videlicet. Ip. At ista q dem ratione: nihilo mihi prestas: plus quã mortu⁹. I. Im

mo quãdiu cardinales de nouo põtifice ſubrogãdo litigãt mea eſt adminiſtratio. Beñ. Vt adhuc vite ſomnia ſommiat? Ju. Sed iam aperi inquã. Ip. Mi merita narras inquã nihil agis. Ju. Que merita? Ipe. Dicã: excelluiſti doctrina ſacra? Ju. Minime: nec hoc vacabat: tot occupato bellis. Clerũ abunde ſatis eſt fratrũ: ſi q̃d hoc ad rem ptinet. Ipe. Ergo vite ſctimonia multos Chriſto lucrifeciſti? B. Tarta ro quã plurimos. Ipe. Claruiſti miraculis? I. Obſoleta lo q̃ris. Ip. Pure oraſti ⁊ aſſidue? J. Quas nugas hic gãnit. Ipe. Ieiunijs: vigilijſq; maceraſti corpus? B. Deſine queſo fruſtra hec apud hũc ne ludas operã. Ip. Ego alias egregij põtificis dotes non noui: ſi is magis apoſtolicas noucrit: narret ipe. I. Quãquã indigna res eſt. Iuliũ illũ oñib⁹ antehac inuictũ: nunc Ipetro cedere: vt ne q̃d aliud dicã piſcatori: ac pene mẽdico: tñ vti cognoſcas cuiuſmodi ꝓtemnas principẽ: audi iã paucis. Ip̃rincipio: Ligur ſum: non vt tu Iude⁹: cum q̃ mihi vel hoc eſſe cõmune doleo: qõ nauicularor fuerim. Be. Nihil eſt qõ id grauiter feras: nã hic q̃z permultum intereſt: qõ is vic⁹ parãdi grã piſcabat: tu ad ſtipem exiguã: ſcalmum remis ſubigebas. I. Deinde Sixti Põtificis vere maximi. B. De vitijs ſentit. Ju. E ſorore nepos: hui⁹ ſingulari fauore: meaq; induſtria: primũ ad eccleſiaſticas opes: deinde ad gradus Cardinalitij Galeri faſtigium ſum euectus: poſt multis fortune ꝓcellis exercitus: ac duriſſimis caſibus ſurſum iactatus ac deorſum: ac ꝑter alios morbos: comitiali q̃z obnoxi⁹. Deniq; ſcabie q̃z quã gallicã vocãt totus optus: ad hoc: exul: inuiſus: dãnatus: oñib⁹ abiectus ac pene deploratus. Tñ ipe de ſummo põtificio ſpem nũquã abieci: ea erat animi fortitudo quum tu muliercule voce territus ſtatim ceſſeris: tibi mulier aĩm ademerat: mihi mulier q̃dam fatidica ſiue ſortilega fiduciam hãc addiderat: q̃ quõdam tot merſo malis: clam inſuſurrauit in aurẽ: ꝙdura Iuliane: nihil te pigeat vel facere vel pati: triplici olim corona decoraberis: eris rex regũ ⁊ dñs do-

minãtium: neq; vero me fefellit vel mea ſpes: vel illi⁹ vatici
niu m: huc q; preter oẽm ſpem ſum eluctatus: partim ope
Ballo⁹: q reiectũ fouerunt: ptim ineſtimabili vi pecunia⁹:
multo cõflata fenore: nec id abſq; ingenio tñ meo. ℐDe. Qd
tu ingenium narras? Iu. Hoc eſt nõ abiq; ꝓmiſſis ex pacto
ſacerdotijs: atq; in hoc repertis arte fideiuſſoribus: aliquã/
doq;dem tam ingentẽ pecuniã vix Craſſus ipe pſertim totã
nũeraſſet. Verũ hec fruſtra tibi narro: q nec oẽs intelligunt
mẽſarij: habes quõ ꝓuenerim. Iã in põtificatu me ita geſſi:
vt nemo ſit nõ dicã priſco⁹ illo⁹ põtificũ: q ſolo titulo mi/
hi videtur eſſe põtifices: ſz nec recẽtiorũ cui tm ecclefia: tantũ
chriſt⁹ ipe debeat q̃ntũ mihi. B. Vt Thraſonẽ agit belua.
ℐD. Expecto q̃ſum euadas. Iul. Mã multis officijs (ſic em̃
vocãt) nouis reptis: nõ mediocriter auxi fiſcũ pontificium.
Cum rõnem inueni: vt citra ſimonie vitiũ epatus emerent
Mimirum ꝯſtituũ eſt a maioribꝫ meis: vt cui cõtigerit epa
tus: is deponat officiũ: id ita ſum interptatus. Deponere
iuberis: at nõ deponit qđ non habes: emendum igit qđ de/
ponas: hac arte ſinguli epatus ſena ſtatim aut ſeptena du-
caro⁹ millia adferebãt: pter illa q ex more ꝓ bullis extorq̃n
tur. Quin ex noua moneta (qua totã expleui Italiã) nõ ex/
ſguum emolumẽtum cõflaui: nec vlla ceſſaui parte in accu
mulãdis pecunijs. Mimi⁹ intelligens abſq; ijs nihil recte
geri: neq; ſacr⁹: neq; ꝓfanum. Et vt ad maiora veniã: Bono
niam a Bentiuolis occupatam Ro. ſedi reſtitui: Venetos
ante inuictos om̃ib⁹: Marte cõtudi: Ferrarie ducẽ diu ma
le vexatũ bello: ꝓpe modũ in Maſſam illexerã: ꝯciliabulum
ſciſmaticũ ſimularo ꝯtra ꝯſilio feliciter eluſi: & clauum (qđ
dici ſoler) clauo pepuli. ℐPoſtremo Gallos tũc orbi formi-
dabiles vniuerſo: ex vniuerſa Italia deturbaui: deturbatu
rus & Hiſpanos (nã huc ibam) niſi me fata terris eripuiſ-
ſent. Atq; hic qđ quã inuictum ꝑſtiterim aim: vide: Gallis
ſuperioribꝫ: latebras circũſpectare cepi: canã alebam barbã:
rebꝫ ꝓpemodum in deſperationẽ adductis; cum repente nũ

tius affertur aureus: apud Rauennā aliq̄t Galloꝝ millia trucidata: ibi reuixit Juliꝰ: ad hoc: triduum ferme ꝑ mortuo habebat etiā mihi: atq̄ hic q̄ rursum p̄ter oīm atq̄ adeo meā etiā spem reuixi: tātum igit valet mea vel authoritas vel astutia: vt hodie nemo sit regum Christianorū: quē nō ad arma cōcitauerim: ruptis: discissis: discussis federibꝰ quibꝰ inter se fuerāt arctissime cōciliati. Proximo q̄ fedele (qđ cameraci inter me ⁊ Galloꝝ ⁊ Ro. regē alioſq̄ coierat principes) ita abolito: vt eiꝰ ne mētio q̄dem vnquā sit facta Sup hec oīa: cū tm̄ aluerim exercitum: tot splēdidissimos triumphos adornarim: tot exhibuerim ludos: tot locis edificauerim. Tñ moriēs reliqui q̄nquagies centena millia ducatoꝝ: maiora gesturus:: si iudeꝰ ille Medicus: qui diu mihi vitā arte sua progarat: amplius ꝑferre potuisset. Atq̄ vtinā nunc q̄ Magus aliq̄s me in vitā restituat: quo egregijs ceptis meis colophonē liceat imponere: tametsi id moriēs sedulo curaui: ne bella ꝑ me concitata cōponerent: dedicq̄ operā: vt pecunie in eum dūraxat vsum essent incolumes: hec erat supma vox aīam exhalātis. Mūc sic de christo: sic de ecclesia merito pōtificī: grauare christi fores aperire? Atq̄ hec magis mirabit: q̄ perpēdet me hoc solū animi virtute perpetrasse: nullis alijs adiutū adminiculis: q̄bus alij fere solent. Nō natalibꝰ: cū nec ipe patrē nouerim: qđ q̄dem ad gloriā meā dixerim: nō forma: cum larualem faciē oīes horruerint: nō literis: q̄s nūquā attigi: nō corpis viribus: qđ mihi tale quidē contigit: q̄le superius descripsi: nō etatis fauore senex hec gessi: nō popularitate: nam nemo nō oderat: nō clementia: q̄ adeo fuerim inexorabilis: vt in eos q̄q̄ seuierim: quibꝰ alij solent oīa ꝓmittere. Pe. Quid hoc rei est? Ju. Sed reluctāte fortuna: etate: corpe: breuiter: dijs atq̄ hoibꝰ: solo tñ meo fretꝰ ingenio ⁊ pecunijs: hec tā paucis annis gessi: tāta relicta materia posteris: vt sit qđ agant vel in decimū annū. Hec de meipo verissime q̄dem: sed modestissime dixi: q̄ si q̄s eoꝝ q̄ rome solebant apud me dicere:

suis phaleris exornasset: deū audires nō hoīem. ℙDe. Inuictissime bellator: qm̄ mihi noua et inaudita sunt oīa q̄ narras: q̄so veniā hāc meo des vel stupori vel imperitie: ne molestū sit crassi⁹ de singulis p̄cunctāti rñdere. Qui sunt isti cādidi cōmatuliq; ? Iu. Nos q̄dem animi causa alebam. ℙD. Qui nigri isti ⁊ cicatricosi? Iu. Milites sunt ac duces: qui mea ⁊ ecclesie causa fortiter in bello mortē oppetierunt: partim expugnāda Bononia: cōplures in p̄lio aduersus Venetos: plerisq; apud Rauennā: q̄bus oīb⁹: vel ex pacto indulgentiaꝝ debet celū: siq̄dem iā prīdē magnis bullis summo pollicitus recta in celū euolaturos q̄cunq; Julij auspicijs pugnarēt: etiā q̄cunq; vita p̄cessisset. ℙDe. ℙProinde quātum ?iectura ?sequor: ex istis erāt q̄ mihi sepi⁹ añ tuū aduēt̄um molesti fuerunt (cū huc tñ nō vi conarent irrūpere) plumbeas quasdā bullas ostentātes. Iu. Ergo nō admisisti quātū audio. ℙD. Ego ne vnū quidē isti⁹ generis: nō ita me docuit chr̄us: has fores aperiundas his: q̄ plumbo graues adducunt bullas: ⁊ q̄ nudos vestierunt: esurientes pauerunt. sitientibus potū dederunt: captiuos inuiserūt: pegrinos collegerunt. Etem̄ si eos q̄z voluit excludere eos q̄ in noīe suo prophetarunt: q̄ demonia eiecerūt: q̄ signa fecerunt: tu cēses admittēdos qui tm̄modo huc bullā afferāt Julij nomīe? Iu. Quid si scissem? ℙD. Siq̄s ab inferis reuersus ea tibi nuntiasset: bellū indixisses mihi. Iu. Quin ⁊ excōicassem. ℙD. Sed pge: cur armat⁹ ipe. I. Quasi nescias sūmo pōtifici vtrūq; esse gladiū: aut nisi velis bellare nudū. ℙD. Ego sane cū istū tenerē locū: nullū noui gladiū: nisi gladiū spūs q̄ est verbū dei. I. At nō idem p̄dicat Malch⁹ cui⁹ auriculā absq; gladio credo amputasti. ℙD. Memini ⁊ agnosco: ⁊ tūc p mgr̄o chr̄o pugnabā: nō p me. p vita dñi: nō p nūmis: aut diriōe secularī tūc pugnabā nōdū pōtifex: p missis dūraxat clauibus nō acceptis: nōdum accepto spūsctō: ⁊ tñ iussus sum recōderet palā admonit⁹ hoc pugne genus nō ?uenire sacerdotib⁹: immo ne christianis q̄dem: verum hec alias. Cur ts

tām accurate Ligurē esse p̄dicas: q̄si q̄cquā hoc ad christi vi
cariū p̄tineat: q̄ gēte sit oriundus? Iu. Immo summā ex/
istimo pietatē: gentē nr̄am nobilitare: p̄inde titulū hūc: nu/
mismatis: statuis: fornicib⁹: ac parietib⁹ oīb⁹ inscribo. Ide.
Ergo patriā nouit q̄ patrē nō nouit? At ego initio putabā
te de celesti Hierlm credētium patria loq̄: deq̄ illius vnico
p̄ncipe: cui⁹ optāt illi scrificari. hoc est illustrari nūc. Sz
addis Sixti ex sorore neporē: quē q̄dem hoiem demiror nū
quā huc accessisse: p̄sertim cū z summ⁹ fuerit pontifex: z tibi
tāto duci cognat⁹. Quare dic obsecro q̄d homīs fuit: sacer/
dos ne? Iu. Immo miles egregi⁹: tum eximie religiōis: nē/
pe Frāciscane. Id. Equidē Frāciscū vidi quēdam virū inter
laicos optimū: opum: voluptatis: ambitiōis summū con
temptorē. An pauperculus ille tales nūc habz satrapas? Iu.
Quātū video nolis quēpiā ad meliora p̄ficere: paup erat z
bñdictus tñ hui⁹ posteri nūc adeo diuites sunt: vt nos etiā
illis inuideam⁹. Id. Pulchre: sz ad rem redito de Sixti ne
pote. Iuli. Cōsulto hoc feci: nempe vt obturē os illis: q̄ me
ex illo p̄genatū affirmāt: nimiū libere. Ide. Libere. sz num et
vere. Iu. Atq̄ nō est istud e pōtificia dignitate: cui⁹ vbiq̄ ha
bēda est ratio. Id. At ipa suī rōnem ita demū rectissime vide
tur habitura: si nihil admittat q̄ iure possit oppr̄obrari: sz
p̄ pōtificiam maiestatē: dic mihi bona fide: est ne iā ista via
vulgaris: ac solēnis ad summū pōtificium p̄ueniendi: quā
mō depingebas? Iu. Aliq̄t iā secula haud fuit alia: nisi for/
te q̄ mihi succession⁹ est: alia creabit via. Nā ipe summū asse
quut⁹ pōtificiū: statim certa formidabili bulla caui: ne q̄s
simili rōne penetraret: eā bullā z pauloante mortē renoua/
ui: q̄ntum sit valitura. viderint alij. Id. Opinor neminē re/
ctius id malū describere potuisse: sz illud miror: quēquā in
ueniri: q̄ mun⁹ hoc velit suscipe: p̄sertim cū tot occupatiōi/
bus sit obnoxiū: z tāto negotio ad id sit eluctādum. Nā me
pōtifice vix q̄squā vi poterat adigi: vt p̄sbyteri aut diaconi
suscipet honorē. I. Neq̄ mirū adeo: nā illis rp̄ib⁹ stat⁹ ep̄o

rum ⁊ patrū: nihil aliud erat: quā labores: vigilie: ieiunia: doctrina. sepenūero mors. Nūc regnū est ac tyrānis: ⁊ qs p regno si spes sit nō dimicet? ℙD. Sz age: q̄d Bononia: num a fide desciuerat: vt fuerit sedi romāe restituēda? Iu. Bona verba: nō hoc agebat. ℙD. Fortasse Bētiuolo male admi/strante marcebat respu. I. Immo maxīe florebat: at ciui/tas ea multis edificijs aucta est ⁊ illustrata: ⁊ ob eā rem im pēsius inhiabā. ℙD. Intelligo: p̄ter ius igit̄ inuaserat? Iul. Me hoc q̄dem: ex pacto possidebat. ℙD. Ciues ergo nō fere bāt eum p̄ucipem? I. Immo mordic⁹ illū tenebāt: me auer sabant̄ vniuersi ferme. ℙD. Quid igit̄ cause? I. Nēpe qō ille sic admīstrabat: vt ex imměsa pecunia quā a ciuitate colle gerat: vix paucula illi⁹ ad nr̄m rediret fiscum. ℙDreterea sic expediebat ad id: qō tum agitabā aīo: itaq; Gallis operā nauantib⁹: ⁊ nōnullis meo fulmine territis: p̄fligatis Ben tiuolis: Cardinales et ep̄os urbi p̄feci: vt nulla p̄s emolu/mentoꝝ nō rediret ad vsum roma. ecclesie. Adhec: titulus ⁊ imperij dignitas illis esse videbat̄: nunc vndiq; nr̄e visunt̄ statue: nr̄i leguntur tituli: nr̄a adorant̄ trophea: ideo passim Juli⁹ Ene⁹ stat ⁊ saxe⁹. Deniq; si spectasses: quā regali triū pho Bononiā sum ingressus: fortasse p̄tēneres oēs Octa/uioꝝ ac Scipionū triūphos: ⁊ intellgeres me nō absq; cau sa tam strenue p̄ Bononia dimicasse: vereq; spectasses eodē tpe: ⁊ militantē ⁊ triumphantē ecclesiā. ℙD. Ergo te regnan te q̄ntum audio p̄rigit illud: orare qō nos iusserat christ⁹. Adueniat regnū tuū. Jā vero Veneti q̄d admiserant? Iu. ℙrimū grecissabāt: ⁊ me ꝑpemodū p̄ deliramēto habebāt. nihil nō p̄uitioꝝ in me iactētes. ℙD. Vteroꝝ an falsoꝝ? Iul. Quid refert: sacrilegiū est de roma. pōtifice: vel mutire: nisi in laudē. Deniq; sacerdotia suo p̄ferebāt arbitratu: nullas lites huc tranferri patiebant̄. Nullas iā mercabant̄ dispē sationes. Quid multis op⁹ est? intolerabili iactura romanā sedē affligebāt: q̄ppe q̄ nō exiguam insup patrimonij tui p/tem occuparant. ℙD. Mei p̄monij? Qō obsecro mihi nar/

ras patrimo niũ: q relictis oĩb⁹ nudũ chriſtũ nudus ſum ſe quutus? I. Aliq̃t inquã oppida ſedi roma. debita: ſic em̃ peculiarẽ illam poſſeſſionũ ſuaꝝ ꝓtem: ſctiſſimis patrib⁹ placuit appellare. ꝟ. Mea q̃dem infamia ꝓbe vr̃is lucris conſulitis. Hanc igit appellas iacturã intolerabilẽ. Iul. Quidni? ꝟ. Verũ corrupti mores: refrixerat pietas. Iu. Apage: de nugis agis: immo detrahebant nob infinita ducatoruꝫ millia: q̃tq̃ vel legiõi militum alẽde ſufficiebant. ꝟ. Magna ſane iactura feneratoꝛi. Et Ferrarieñ. ille q̃d tandẽ deſignarat? I. Quid ille hõ hoĩm oĩm ingratiſſim⁹? huic honorem eũ habuerat ille chriſti vicari⁹ Alexãder: vt alterã filiã illi daret vxorẽ: addidit dotis noĩe iuculẽtiſſimam ditionẽ: homini alioq̃ ignobili: tñ immemoꝛ tãte humanitatis: ſp oblatrabat mihi ſimoniacũ pederaſten: ac emore mẽtz hoĩem dictitans: ꝛ inſup vectigalia nõnulla vẽdicabat: nõ illa quidem maxĩa: tñ haud quãquã aſpnãda diligẽti paſtoꝛi. Be. Immo negociatoꝛi. Iu. Ad hec q̃ veri⁹ ad rem ptinet: expediebat hoc ad id q̃ ꝓbabam: hec imperij mei ditiõi copulari: ꝓpter ſitus opportunitatẽ: ꝓinde conat⁹ ſum hoc deturbato: ditionẽ eam cognato meo ꝟferre: viro ſtrenuo et quidiuis ꝓ dignitate eccleſie auſuro: vt q̃ nup ſuapte manu cardinalẽ pãpiẽſem in nrãm gratiã cõfoderit. Nam filie maritus ſua ſorte ꝟtentus eſt. ꝟ. Quid audio: vxoꝛes ꝛ liberos hñt ſummi põtifices. I. Vxoꝛes q̃dem nõ hñt: liberos aũt eos habere q̃d mõſtri eſt: q̃ viri ſunt: nõ eunuchi? ꝟ. Bz q̃ tandẽ res coegerat ſciſmaticum ꝟciliabulum. Iu. ꝟperlongum fuerit rem a ꝓma repetere oꝛigĩe: dicã ſummatim: iam q̃ſdam tedere ceperat romane curie. Aiebãt turpi q̃ſtu: ꝓdigioſis ac nefandis libidinib⁹: veneficijs: ſacrilegijs: cedib⁹: ſimoniacis nundinis: inq̃nata eſſe oĩa: meipm aiebãt ſimoniacũ: temulẽtum: ſpurcum: mũdano turgidũ ſpũ: et oĩb⁹ modis eum: q̃ locum illũ indign⁹: cum ſumma chriſtiane reipub. pnicie occuparẽ. itaq̃ gñali ꝟſilio incurrendum eſſe reb⁹ tam afflictis. Addebant adiuratũ me: vt poſt acceptũ

hono⁊ē intra biēnium gñale ꝯcilium indicerē: hac lege crea
tum pōtificē. Io. Atq; id vere dictū. Iu. Immo ⁊ factū. At
ipe me ab eo iureiurādo cū visū est absoluí. Quis aūt dubí
ret vel q̄duis deierare: cū de regno agit ⁊ in alijs colēda pie⁊
tas vt elegant ille Julio dixit alter ego. Sz audacia hoīm
specta: vide q⁊sum euadant: descíscunt nouem cardīales: de
nunciant mihi ꝯcilium: inuitāt: orant: vt p̄sideam: cum nō
impetrant: inducū vniuersis authore Maximiliano tan⁊
quā imperatore: (qđ hístorie testant olim ab imperatorib⁹ ro⁊
manis ꝯcilium indicí solere) Authore itē Ballon rege Lo⁊
douico eo⁹ noīs duodecimo: horresco referēs: ac tunicā illā
christi incōsutilem conant discíndere: quā hi q̄z reliq̄runt in
tegrā: q̄ christū crucifixerunt. Io. Eras hmōi: q̄lem illi p̄dí⁊
cabant. Iu. Quid ad rem ⁊ summum etiā pōtificē finge: vel
Lercopib⁹ sceleratiorē: vel Morycho stultiorē: indoctiore⁊
stipite: spurtiorē lerna: q̄ ⁊ q̄s hanc tenet potentie clauē: eum
decet vt christi vicarium reuereri: vt sctissimū suspicere. Io.
Etiam apte malū: Iu. Vel aptissime. Quin nō ferendum
est: vt is q̄ dei vicē agēs in terris. oīno deum quendā inter
hoīes p̄stat: a quopiā homūtiōe reph̄endat: aut ꝯuitijs vi⁊
oletur. Io. Atq; reclamat sensus cōis: vt bñ sentiam⁹ de eo:
quē palā sceleroſum cernim⁹: aut bñ loq̄mur de eo: de quo
male sentim⁹. Iu. Cogitet q̄ ⁊ q̄ qđ volet. mō bñ loquat: aut
certe sileat. Porro reph̄endi nō pōt roma. pōtifex: nec a con
cilio gñali. Pe. Vnū scio: q̄ christi vicē sustinet in terris: de⁊
bere quā pōt illi simillimū esse: atq; ita vitā oēm pagere: ne
q̄d in eo possit reph̄endi: neue q̄squā merito de illo male lo
qui queat. Male vero cū pōtificib⁹ agit: si vt bñ de se loq̄n⁊
tur hoīes: minis extorquēt potius: quā bñfactis impetrāt:
q̄s nisi mētiēdo laudare nō possis: quoꝝ summa gloria sit
hoīm male sentiētium coactū silētium. Verū illud mihi rñ
de: nulla rōne pōt summoueri sceleroſus ac pestilēs pontí⁊
fex ⁊ Iu. Ridiculū: a q̄ amoueret q̄ summ⁹ est: Pe. Atq; ob
id ip̄m maxīe debebat amoueri: q⁊ summus est. Nam quo

maior. eo pnitiosior. Si humane leges impatorē male rem
admīstrantē: nō solū abdicāt: verumetiā capit̄ afficiūt sup
plicio: q̄nam est tam infelix ecclesie ꝯditio: vt ro. pōtificem
oīa subuertentē ferre cogat: nec vllo pacto possit publicam
pestē depellere? Iu. Atq̄ si corrigend⁹ est ro. pōtifex: p ꝯciliū
corrigat oportet. Porro ꝯcilium cogi nō pōt inuito pōtifi
ce: alioq̄ ꝯciliabulū sit: nō ꝯciliū. Qđ si maxime cogat: nec
statui q̄cquā pōt refragāte pōtifice. Deniq̄ restat extremus
p̄sidium: absoluta ptās: q̄ lōge iam supior est vnus pōtifex
vniuerso ꝯcilio. Cetex summoueri sacerdotio non pōt: ob
qđuis crimē. P. Nū ob homicidiū? Iu. Nō ob parricidiū
P. Nō ob fornicationē? Iu. Bona verba: hei ne ob iuceſtū
quidē. P. Nō ob simoniacā impietatē? Iu. Non ob sexcen
tas. P. Nō ob veneficiū? Iu. Ne ob sacrilegiū q̄dē. P. Nō
ob blasphemiā? I. Nō inquā. P. Nō ob hec oīa simul: in
vnā ceu lacunā ꝯflata? I. Adde si libet sexcēta flagitioꝝ no
mīa: his q̄ fediora: nō pōt tñ roma. pōtifex ab ilło summo
ueri loco. P. Nouā mihi ro. pōtificis dignitatē p̄dicas: siq̄
dem huic soli licet impune pessimū esse. Quin magis nouā
infelicitatē ecclesie: si tale portentū nulla via queat excutere:
talēq̄ cogat adorare pōtificē: cuiusmodi nemo toleraret sta
bulariū. I. Quidā ob vnū dūtaxat amoueri dicūt. P. Ob
qđ obsecro bñfactum? q̄ñquidē ob malefacta nō pōt: si ob
hec q̄ dixisti nō pōt. Iu. Ob crimē hereseos: ⁊ ita demum si
publice sit ꝯuictus: vex id q̄q̄ friuolū est. Neq̄ vel tātillum
officit pōtificie maiestati. Primū illi in manu est legē ip̄az
abrogare: si min⁹ placeat. Deinde q̄s ausit summū pontifi
cem in crimē vocare: p̄sertim tot armatum p̄sidijs: ad hec si
forte p̄mat ꝯcilio: facilis est palinodia si inficiari nō liceat:
Postremo mille sunt cuniculi: quib⁹ facile possit elabi: ni
prsus stipes sit nō hō. P. Sz dic mihi q̄ pontificiā digni
tatē: q̄s leges istas tā p̄claras ꝯdidit? I. Quis ali⁹ nisi fōs
legū oīm ro. pōtifex. Atq̄ eiusdē est legē abrogare: intep̄trari:
dilatare: ꝯstringere: vtcūq̄ visum est suis expedire commo

dís. D. Felicẽ ꝓfecto põtíficẽ: ſí legẽ ferre poſſit: q̃ chriſtũ etí am eludat: nedũ ϗcílium: quãquam aduerſus hmõí põtí/ ficẽ cuiuſmodí tu mõ deſcripſiſtí palã ſceleroſum: temulen tum: homícídã: ſímoniacũ: veneficũ: ꝑiurum: rapacẽ: portẽ toſis líbídínũ generib⁹ vndiq; ϗſpurcatum: ídq; ꝑpalam nõ tam optandũ gñale ϗcílium: quã vt plebs armata ſaxis vt publicã orbis peſtẽ e medio tollat. Verũ age: dic míhí: cur ro. põtifex tantopẽ horreat gñale ϗcílium? J. Quín ídẽ a monarchís q̃rís: cur ſenatũ ⁊ celebres ϗfeſſus oderínt: nẽ/ pe q; turba tot excellẽtíum viro; nõníhíl obſcuret regía dí gnítas. Qui docti ſunt hís litere fiducíã reddũt: q̃ bona cõ ſcía freti liberi⁹ loquunt: quã nob expediat. Qui dígnitate ꝑdíti authoritate vtunt ſua: accedũt ⁊ ínter hos nõnulli: q̃ nr̃e ínuídẽt glorie: ⁊ hunc aím ſecũ afferunt vt mínuat pon tificis ⁊ opes ⁊ authoritatẽ. ¶Preterea nullus híc aſſíder q̃n ſibí putet alíq̃d aduerſus põtíficẽ lícere ϗcílij título. Mírí rum alias ínuictũ. ¶Proínde víx vllũ ϗcílium tam felícíter ceſſit q̃n ſumm⁹ ílle põtifex nõ alíquã maieſtatís ſue iactu/ ram ſenſerit: minuſq; ſumm⁹ díſſerit: cui⁹ rei vel ípſe teſtís eſſe poteris: níſí prſus excídit. Nam quãtũcũq; quidẽ de re bus agebat leuículis: nõ de imperijs ⁊ regijs cẽſíb⁹: cũ Ja cob⁹ auſus eſt tue orõní nõ níhíl de ſuo addere. Etẽ cũ tu gẽtíles onere Moſaice legís ín totũ líberares: Jacob⁹ ſuc/ cedẽs fornicatíonẽ excepit: ⁊ ſanguínẽ ⁊ ídolothytũ: veluti corrígẽs tuã ſnĩam: vt hodíe ſint q̃ hac re cõmoti. nõ tíbí: ſꝫ Jacobo putẽt fuíſſe ſummi põtificis authoritatẽ ¶D. Anũ ígit ſpectãdũ exíſtímas: vt ſalua ſit regia ſummi pontíficís maieſtas: ac nõ magís publica vtílitas rei chriſtiane? Juli. Ad ſuũ q̃ſq; negocíũ ſpectat: nos nr̃m agim⁹ negotíũ? De. Atq; ſi chriſt⁹ ídẽ feciſſet: íã nõ eſſet eccleſía: cui⁹ te Monar/ chã ıactitas eſſe: ⁊ nõ video q̃ ϗueníat: vt q̃ chriſti vícarí⁹ ap pellarí gaudeat: chriſto díuerſa ſequat: ſꝫ illud íam expedí q̃nam arte ſcíſmaticũ íllud: vtí tu vocas: ϗcílium díſcuſſe/ rís? Ju. Dicã equidẽ: aſſeq̃re ſí potes. ¶Primũ ímpatorem

Maximilianū cū p solēnes nūtios ꝯcilium indixerat: p nō dicēdos modos ab instituto subduxi. ¶Preterea cardīales aliq̄t arte simili psuasi: vt qđ publicatis iā instrumētis statuerāt: rursum accitis notarijs ⁊ testib⁹ negarēt. ℙ. An illđ licet? Ju. Quid ni liceat approbāte sūmo pontifice? Quid? igit si voler iusiurādū nō est: vt a q̄ passim q̄s vult liberat. Ju. Ex tñ vt ingenue dicā: erat id paulo quidē impudēti? verū nō patebat via cōmodior: deinde cū videbā futurꝫ: vt nōnullor̄ inuidia ꝯcilio p̄merer: maxīe q̄ sic esset indictum vt nō excluderer: sz supplicit inuitarer rogarerq3 p̄sidere: vide quā iā rechnā repererim supiorꝫ sequut? exēplū. Jpe vicissim ¶Disis ad ꝯciliū puocaui: causans: nec tp̄us: nec locū satis esse idoneum: quē quidē illi p̄stituissent ⁊ rome subito ꝯcilium indixi: q̄ neminē ventur̄ arbitrabar Julio nō amicum: aut certe nō obsequūdaturꝫ. Sic em̄ mltis exēplis docuerā. Ac p tinus in hūc vsum complures cardīales creauit meis institutis accōmodos. Be. Hoc est facinorosissimos: Ju. Rursum hoc ꝯcilium: nisi indixissem ꝯcilium nō fuisset: ⁊ tñ haud quaquā expediebat reb⁹ meis tantam epor̄ ⁊ abbatū turbā huc ꝯfluere: inter q̄s fieri nō pōt q̄n aliq̄t pbē pj̄q3 fuerint futuri. Jtaq3 monui vt sumptib⁹ parcerēt. Et singule regiōes vnū aut alter̄ dūtaxat mitterēt. Deinde cū hoc quidē satis tutū viderē. Et paucos ex tot p̄uincijs ad magnū redituros numerū. Denuo illis iā ad iter accinctis denūciaui ne venirēt. Cōcilium in aliud tp̄s progandū. Cōmētus ad id causas vtrinq3 pbabiles atq3 his artib⁹ exclusis vniuersis. Rursum anteuertēs quē p̄scripserā diem. Rome ꝯcilum instituī cū his dūtaxat q̄s ad id parauerā. Inter q̄s etiā si qui fuerāt: qui dissentirēt a me: tñ illud certū habebāt. Juliū neminē refragatur̄: tantis armis ⁊ satellitib⁹ stipato. Jā ad hanc modū ingentē inuidiā moui Gallicano illi cōcilio. Dimiss:s quoq̄ versum lr̄is: in quib⁹ de nr̄o sacrosctō ꝯcilio faciebā mētionem: ꝯcilium illor̄ execrans: ꝯuenticulū sathane ꝯcillabulum diaboli: scismaticā ꝯspi

rationē: ſubínde noſans. P. Oportet ſceleratiſſimos fuiſſe cardīales authores ac p̄ncipes ꝯcilij. Ju. De moríbꝫ níhil q̄ror: ſꝫ caput huiꝰ negotij fuit cardinalis Rothomageñ. q̄ neſcío qua ſctīmonia ſp̄ huc ſpectauit vt eccleſiā redderet emēdatiorē. Idq; fecit locís aliq̄t. Nūc mors eripuit mihi tum rem facíēs oīm gratiſſimā. Succeſſit huic cardīalis título ſctē crucís Hiſpanꝰ. Elite q̄dem ínculpare: ſꝫ rígidus ſenex ac theologus. Nō q̄dem genꝰ hoīm ferme ſolet eſſe in feſtū romanís p̄tificibꝫ. ꝫP. Atq; theologus hō níhil habebat qđ ſuo facto ꝓbabíliter obtexeret: Ju. ꝫPermulta: aiebat nulla fuiſſe tp̄a inq̄natiora quā tum eſſent. Nūquā eccleſie morbos magís intolerandos. Itaq; gñali ꝯcilio ſuccurrēdū. Me: cū ad ſummū p̄tificū admitterer: ſacramētís adactū: vt ſecūdo ab ínitio p̄tificatu anno ꝯcílium índucerem: ꝛ ita additū: vt nec a cardínaliū ꝯſenſu poſſem abſolui. Deínde ſepe a fratribꝫ cardīalibꝫ meis admonitū: et rogatū. Interpellatū a p̄ncipíbꝫ: q̄duis potiꝰ hoc inꝫaurez admiſiſſe: íta vt palā apparet. Julio víuo nūquā futuꝝ ꝯcilium. Citabāt exēpla ſupioꝝ ꝯcilíorum. Citabāt leges aliquot p̄tificias. Quíbꝫ oñdebāt: me cū meis detrectare cōcíliū. Ad ſe ius índicēdi deuolutū. Ceteris ítē p̄ncipíbꝫ ꝯuentibꝫ: índicēdi munꝰ ad imp̄atorē roma. q̄ olim ſolus índicebat. Et ad galloꝝ regē q̄ p̄cipuus eſſet: p̄tinere. ꝫP. Nū interim ín te nefanda dictu ſcribebāt: Jul. Immo furcíferi hic plus ſapiebāt quā volebā. Rem odioſiſſimā mira modeſtia tractabāt. Et nō ſolū tēperabāt a maledictís: ſed me nūquā niſi cū honorís p̄fatiōe noīabant. Rogātes ꝛ obſecrātes p̄ oīa ſacra píaq;. vt qđ me dignū erat: qđq; iureiurā do pollicirꝰ eſſent ꝯcilio indicto p̄ſíderem: p̄iterq; ſecū ſanā dis eccleſie malis op̄am cōmodarem. Nec dící pōt: quātū hec tēperantia mihi ꝓflarit ínuídie: p̄ſertim cū oīa ſua ſacꝛ literis cōdirent. Nā apparet eruditos aliquot ad íd adhibitos. Addebāt interim ieiunia: orōnes: mirā vite fragilitatē: vt magis etiā me p̄merent opínione ſctītatis. Pe. Tu ꝯtra

quo titulo ꝯciliū indixeras: Ju. Lōge splēdidissimo. Ostē debam mihi in aīo esse p̄mum corrigere caput ecclesie: hoc est me ip̄m. Deinde p̄ncipes chr̄ianos. Postremo plebem vniuersam. P. Bellā audio comediā: sed iā expecto Catastrophē. Juuat audire q̄d theologi illi in sathane ꝯciliabulo statuerint. J. Indigna: obominānda: refugit aīus cōmemorare. P. Obsecro nefanda? Ju. Prorsus impia: sacrilega: plus q̄z hereticā: quib⁹ nisi manib⁹ obstitissem: immo armis pter atq̄ ingenio: actū erat de dignitate ecclesie chr̄stiane. P. Tāto magis expecto: q̄ sint ista. Ju. Horresco referēs. Jd agebāt sceleste: vt ecclesiā tot opib⁹: ac tāta ditione florentē: ad veteres illas sordes: ac miserā frugalitatē reuocarēt. Vt cardīales q̄ nūc vite strepitu q̄suis antecellunt tyrānos ad pauptatē redigerent: vt ep̄i multo ꝯtractius viuerent: mīn⁹ satellitū: mīn⁹ alerēt equoꝝ: Decreuerāt: ne passim cardīales absorberēt ep̄aros. Jstos q̄ p fas (vt aiebāt) nefasq̄ sexcenta: si possent: cumularēt sacerdotia: coercēdos censebāt: vt ijs essent ꝯtenti censib⁹: q̄ frugali sacerdoti satis essent. Ne q̄sq̄z crearet summ⁹ pōtifex: aut ep̄us: aut sacerdos interuētu munez: aut respectu fauoris: aut turpis obsequij: sz dūtaxat ex vite meritis. Q̄d si cōpertum esset: ilico submouerēt: vt liceret: romanū pōtificē palā facinorosum ob honore depellere: vt ep̄i scortatores ac temulēti priuarētur administratiōe. Vt sacerdotes palā facinorosi: nō solū sacerdotio: verū mēbro corpis mutilarent. Aliaq̄ id genus p̄multa. Mā oīa referre piget: q̄ prorsus eo tēdebāt: vt nos onerarēt sc̄imonia: diuitij⁹ t impio spoliarēt. P. Quid cōtra hec statuebat in illo sacrosctō ꝯcilio romano? Ju. Jam videris mihi oblit⁹ q̄d dixi: me nihil aliud agere voluisse ꝯcilij p̄textu: nisi vt clauū clauo pellerē: Prim⁹ ille ꝯuent⁹ ꝯsumptus solēnib⁹ q̄busdā ceremonijs ex antiq̄tate relict⁹: q̄s ob antiquitatē vtcūq̄ placet obseruare: t si nihil ad rem p̄tinent: pacta sacra duo: alterz de sctā cruce: alterū de sācto sp̄ū: tāquā hui⁹ afflatu res ageret. Deinde recitata oīō ple-

na laudū meaꝝ. ℙ Proximo cōsessu: quāta vi potui torsi fulmen in scismaticos illos cardinales: plus q̄z impiū: plus q̄z sacrilegū: plus q̄z hereticū: pnūtiās: q̄cq̄d illud esset: qō iam statuissent: aut statuere pararēt. Tertio cōsessu eodē fulmine terrui Galliā nūdinis a Lugduno trāslatis: z q̄busdam Gallie partib⁹ noīatim exceptis q̄ magis alienarē a regē plebis aīos: z aliquā inter ipos seditionē excitarē. Atq; hec statim acta: quo plus haberēt authoritatis bullis pdīta: ad oēs misi ꝓncipes: ꝑsertim ad hos: q̄s videbā in nr̄am factionē ꝓpensiores. ℙ. At ꝑterea nihil actū? Iuli. Id actū est qō volebā: vici: si mō nīa valent decreta. Tres illos cardinales qui ꝑstiterūt inceptis cardinalitꝫ dignitate publicis ceremonijs spoliaui: sacerdotioꝝ census alijs cōtuli ne facile possent restitui. Ipos tradidi sathane: libenti⁹ tñ igni traditur⁹: si man⁹ meas incidissent. ℙ. Attñ si vera narras nō paulo sanctiora videntilli⁹ scismatici ꝯciliabuli decreta quā tui sacrosctī cōcilij. Tñ adhuc nihil video ꝓdijsse nisi minas tyrānicas: execratiōes: z astu mixtā crudelitatē. Si sathanas fuit author illi⁹ cōciliabulis: ꝓpius videt ad christum accedere: quā spūs ille nescio q̄s: qui mō vr̄m moderatus est ꝯcilium. Iu. Quin tu q̄d loq̄ris etiā atq; etiā vide. Nam oīb⁹ bullis meis execrat⁹ sum oēs q̄cūq; illi cōcili abulo quocūq; mō fauerint. ℙ. Miser vt adhuc veterem spirat Iuliū: sz q̄s tandē hui⁹ exitus negotij? Iu. Hoc eq̄dem in statu reliqui: q̄sum euasurū sit viderit fortuna: ℙ. Mi mirū scisma manet. Iu. Manet equidē piculosissimū. ℙ. Et tu christi vicari⁹ scisma maluisti: quā verū concilium: Iu. Ꝓtri⁹ trecenta: quā me velim in ordinē cogi: z ad tori⁹ vite reddendā rōnem adigi. ℙ. Ita tibi cōscius? Iu. Quid id tua. ℙ. Intelligo: Mō expediebat eā mouere camarinā: sed penes vtros erit victoria? Iu. Istud fortune est in manu Quanquā a nobis plus est pecuniarū: Gallus exhaustus est diutinis iā bellis. Anglus auri montes habet intactos adhuc. Illud indubitato possum vaticinari: si Gallus vi

erit: id qs abominor: vertunt rerū noſa: ſacroſcim illud cō
cilium ſathane cōciliabulū erit. Ego idolū pōtificis nō pō
rifex: penes illos ſpūſſctūs erit: nos ſpū ſathane fecerimus
oſa. Verū mihi ingēs fiducia eſt in relictis pecunijs. P. At
q̄d rei randē incidit aduerſus Gallos z hoz regē? Quē vē
ſtri maiores chriſtianiſſimi titulo decorarūt: pſertim cū illo
rum pſidijs fatearis: z vixiſſe te: z ad iſtā plus quā impiale
coronā euectum. Deniq; Bononiā z reliqs vrbes recepiſſe:
domuiſſe Venetos oīb⁹ inuictos. Quō tot tam recentiuz
meritoz abolita memoria? quō tot diſciſſa federa? Iu. Iſtā
explicare fabulā: plōgum fuerit: verū vt ſummatim dicam
nihil a me nouatū eſt. Sz qō iam olim aīo parturierā: tum
parere repi: qō antea reb⁹ ita poſcentib⁹ diſſimularā: tunc a
perui: Gallis nūq; ex aīo bñ voluí hoc tibi de trípode dic
tum puta: nec vllus Italus ex aīo bñ vult Barbaris: nō
Hercule magis: quā lupus agnis. Sz ego nō Italus mō
verūetiā Benuēſis: tātiſper illis vrebar amicis: dum opus
eſſet illoz miniſterio. Nñquidē hactenꝰ: vrēdū ope Barba
rorū. Interea multa tuli: multa diſſimulaui: multa finxi.
Deniq; paſſus ſum z feci. Verū vbi iam res in eū ꝑpe locū
deducte ſunt: in quē volebā: ſuperat vt vere Julíū agerem:
torāq; illā Barbaroz fecem italiā ſummouerē. P. Cuiuſ.
modi belue ſunt iſti: qs vocas Barbaros? Iu. Hoīes ſūt.
P. Hoīes igit at non chriſtiani? Iu. Et chriſtiani: ſz q̄d hoc
ad rem ptinet? P. Ergo chriſtiani quidē: ſz abſq; legib⁹ abſ
q; literis: agreſtē degentes vitā. Iu. Immo reb⁹ iſtis maxīe
florēt illi. Quin inſup id qō illis impmis inuidemus: opi
bus. P. Quid igitur ſibi vult Barbari cognomē? Quid
muſſas? Be. Dicā huius vice: Itali cū ſint ex oīmi barbariſi
marū nationū colluuie cōflati ꝯfuſiq; : nō aliter quā ſenti
na q̄dam: tñ e gentiliū literis: hāc imbiberunt inſaniā: vt ex
tra italiā natos barbaros appellent. Nō quidē cognomīs
apud illos ꝯtumelioſus eſt: quā ſi parricidā dicas: aut ſa
crilegū. P. Ita videt. Atq; cū ꝑ oīb⁹ hoīb⁹ mortuus ſit

christus: nec apud illū sit vllius psone respect⁹: cūq; te christi vicariū ꝓfitereris: cur nō oēs eodē cōplectebaris aīo: q̄s nū deseruit ipe christus. Iu. Equidē ⁊ Indos ⁊ Afros ⁊ Ethiopes: ⁊ Grecos: cōplecti cupiā si mō numerent: ⁊ pncipē agnoscant rectigalib⁹. Clerū hos oēs recidimus digne: vt prime Grecos: q̄ hoīes nimiū tenaces: parū agnoscerēt romani pōtificis maiestatē. P. Ego romana sedes toti⁹ orbis veluti horreum est: Iu. Magnū vero id videt si oīm metamus carnalia: cū omīb⁹ nr̄a spiritualia seminemus? P. Que narras spiritualia? Mā adhuc quidem p̄ter mūdana audio nihil: fortasse doctrina sacra trahas ad christum. Iu. Sunt qui ꝓtionentur si velint: nec eis phibemus: mō ne dicant aduersus maiestatē nostrā. P. Quid igit? Iuli. Quid igit? Cur regib⁹ datur q̄cq̄d exegerint: nisi q̄ his acceptum referunt q̄quid possident: etiā si nihil acceperūt? Ita q̄cq̄d est sacri vnquā: nob⁹ imputandū est: etiā si tota stet tam⁹ vitam. Quāquā p̄ter ista largissime donam⁹: indulgētias ex igua pecuniola: dispēsationē in reb⁹ grauissimis nō maxia summa: passim oīm⁹ obuijs bñdicim⁹ idq; gratis P. Eq̄dem nihil hoꝝ intelligo: ſz redi ad id q̄d instituerā erat. Quo obrem tua sctissima maiestas tā tropē barbaros horreat: vt celū terre miscēdum duxeris: quo illos ab talia depelleres Iu. Dicā supstitiosum est cū oīme Barbaroꝝ gen⁹: tum p̄cipue Balloꝝ. Mā cū Hispanis nō pessime nob⁹ cōuenit: siue linguā spectes siue mores. Quanquā hos q̄ submotos volebā: quo p̄rsus liceret more nr̄o agere. P. Colunt p̄ter christū ⁊ alios deos? Iu. Immo christum ipm nimis anxie colunt. Antiq̄s quibusdā ⁊iam pridē obsoletis vocabulis miꝝ est q̄z adhuc hoīes stultissimi p̄moueant. P. Forte magicis. I. Mugarꝫ immo simonia: blasphemia: zodomia: veneficio: sortilegio. P. Bona verba. Iu. Eridem vt tu nūc abominaris: ⁊ isti P. Omitto noīa: at res sunt apud vos: vt ne dicā apud vllos christianos. Iu. Sane barbari nō ipsi vacāt vitijs: ſz cum diuersis laborarēt: nr̄a execrantur: suis

blādiunt. Nos ꝟra nostris blādimur: illoꝝ abominamur Nos abominādum ꝓbrum ducim⁹: ac ꝓ fas nefasq; fugiendū: pauꝑtatē: Illi vix esse chriſtianū existimāt opibꝫ fruí: vel ſine fraude q̄ſitis. Nos cbrietatē nec noīare audem⁹ (q̄ꝫ quā hac quidē in ꝑte nō ira vehemēt ab illis diſſentiam⁹ ſi cetera ꝟueniant) Et Bermani leue putāt erratū ⁊ feſtiuū magis q̄ꝫ ſceleratū. Uſurā vehemēt execrant illi. Et apd nos nullū hoīm gen⁹ eque neceſſariū eccleſie chri. Uenerē ꝑ poſterā vſq; adeo ſpurcāducunt illi: vt ſiq̄s vel noīet modo et aerē ⁊ ſolem exiſtimēt polluí. Nob longe ſnīa diuerſa eſt. Itē ſimonia iam olim a rerū natura ſublatum vocabulū: velut vmbrā formidāt illí: ⁊ antiquatas iam vetez leges: mordicos tenent. Nos alio ſpectam⁹. Atq; hmōi ꝑmulta ſunt alía: in quibꝫ diſſimili vite inſtituto ꝓcul arcēdi ſunt a nr̄is myſterijs: magis ſuſpecturi: ſi neſciant. Nā ſi ſemel intellexerint arcana curie noſtre: ꝓtin⁹ euulgāt. Et neſcio quo pacto ad vitia reꝑhendēda ſunt oculatiſſimi: ſcribunt maledicētiſſimas ad ſuos literas. Clamitant paſſim apd nos nō eſſe ſedē chriſti: ſz ſentinā ſathane. De me diſputāt: num ſit aſſequut⁹ pōtificium ſic viuens: nū ꝑ pōtifice ſim habēdus: ac ita ꝓmum minuerāt nr̄am apud ignotos ſctitatis opinionē: ſimul ⁊ authoritatē: q̄ ac de nob nihil audierant: niſi q; chriſti vicē gererem⁹: ⁊ ꝓmā: atq; adeo parem prātem tenerem⁹. Atq̄ his e rebꝫ intolerabilis eccl̄ie chriſtiane iactura naſcit. Diſpēſatiōes ⁊ pauciores ⁊ minoris vendimus. Minor cēſus redit ex ēpatibꝫ ⁊ ſacerdotijs ⁊ abbatijs. Ulg⁹ ſi q̄d exigit maligni⁹ dat: breuit: vndecūq; pauciorē q̄ſtus: ⁊ ſteriliores nundie. Poſtremo fulmina q; noſtra mín⁹ ac mín⁹ horrent. Qd ſi ſemel eo ꝓceſſerit audacia: vt dicant ſceleratū pōtificem nihil agere: ac fulmē minaſq; cōtempſerint: nob ad famē plane redierit res. Qd ſi ꝓcul abfuerint: ira ingeniū eſt barbaroꝝ: impenſi⁹ venerabunt: noſtriſq; literꝭ cōmode ſcptis ex animi ſnīa rem geremus. Ide. Nō optīe nobiſcū agit: ſi hinc pendet authoritas aplica: vt

vita ignorek: nesciank rechne. Nos nihil aliud optabam⁹: nisi vt vniuersis esset cognitū: q̄cquid vel in cubiculis agere mus. Atq; ita demū plurimi fiebam⁹: si vere innotuissem⁹ Uer illud expedi: adeo religiosos p̄ncipes nunc habet mū dus: tātaq; est apud illos sacerdotum reuerētia: vt ad vni⁹ arq; adeo talis nutum: ad arma descēderint vniuersi. Maz meis q̄dem tpib⁹: hos infestissimos hostes patiebamur. Iu. Quantum ad vitā attinet: nō sunt admodum superstitiosi: christiani. Nos plane ꝓtemnunt ac p nugamētis hñt: nisi q; aliq̄t ex his infirmiores nōnihil metuunt terrificuz illud fulmen excōicatiōis. Nec hi tñ pinde re arq; opiniōe cōmo uent. Sunt q̄ nostras opes vel spant vel metuunt: coq; nō nihil nostre deferunt authoritati. Quibusdā psuasum: in gens aliq̄t infortunium manere hos q̄ sacerdotib⁹ q̄libus cunq; negocium facessunt. Oīes ferme vt sunt ciuilit edu cati: nōnihil tribuunt ceremoniis: p̄sertim a nob ꝓuocati. Nam ceremonie ceu fabule q̄dam vulgo dantur. Cetez res interim serio agit. Nos illos magnificis titulis decoram⁹: etiā si sint sceleratissimi. Nunc catholicū appellāres. Illuz serenissimum: aliū illustrissimū: aliū Augustū: oēs dilectos filios noīam⁹. Illi vicissim nos sctissimos prēs in suis lite ris vocant: et aliq̄ties ad oscula pedū se submittunt: ꝛ vbi nō multum negotij vertit: cedunt nōnunq̄z authoritati no stre: q̄ sibi pietatis opinionē apud vulg⁹ parent. Nos illis rosas mittim⁹ ꝓsecratas: tiaras: gladios: ꝛ illoz dignitate maxis bullis ꝓfirmam⁹. Illi vicissim mittunt eq̄s: milites pecuniā: nōnunq̄z pueros: atq; ita mutuum (qđ aiunt (mu scabunt. ¶ Dc. Si tales sunt: nōdum intelligo q̄ pacto potu eris summos reges ad grauissima bella ꝓcitare: p̄sertim ru ptis tot federib⁹. Iu. Atq; si nunc assequi possis ea q̄ dicam: intelliges ingenū plus q̄z aplicum. ¶ D. Admirar equidē q̄ ad potero. Iu. Illd impmis mihi studio fuit oīm gētium: p̄cipue p̄ncipum ingenia: mores: affect⁹: opes ꝛ conat⁹ p̄ noscere: cui cum q̄ queniat: cui cum q̄ dissidium sit. Deinde

his olby ad nrām cōmoditatē vti. ⁊Scipio Gallos facile ⁊citauim⁹ in Venetos: q; int hos intercederet ver⁹: atq; an tiq; simultas. ⁊Deinde sciebam⁹ eā gentē auidā imperij, pro gandi. Et Veneti illoz q; nōnullas vrbes occuparāt. Ita q; meū negocium cū illoz negocio miscui. Tum imperator quāq; nō admodum amic⁹ Gallo: tñ qz nō erat alia spes a Venetis recipiēdi: q; tenebāt (tenebāt em̄ vrbes aliqt egre gias) p tpe se huic bello adiunxit. ⁊Deinde cum nō placeret Gallos sup̄ modū crescere (res cm̄ successerat felici⁹ q; volebam) primum Hispaniaz regē in eos extimulaui: p̄mū hominē fidei nō admodum adamātine: deīde cui⁹ magnope referebat: vtcunq; p̄mi Galloz potētiam: cū ob alia multa tum p̄cipue: ne qñ ditiōe Neapolitana excluderet. At hec Venetos tametsi nō p̄barem: ficte tñ in gratiam recepi: vt hos q; recētis cladis dolore exacerbatos in Gallos immit terē. Rursum imperatorem quē paulo añ cum Gallis ⁊iūxe rā: ab illis distraxi. Itq; prim literis: prim nūtijs renoua/ to veterī in Gallos odio. Iā Anglos sciebā genuino odio esse Galloz gentē: z his ⁊iunctissimos Scotos. Ad hec in/ telligebā nationē esse p̄ferocem: z belli cupidā. ⁊dq; potissi/ mum p̄dandi spe. Tum etiā superstitiosam aliqntulum: q; lōgissime absit a Roma. ⁊Postremo id tpis: noua libertate (q; tandē illis morte regis oim̄ seueriss̄imi ⁊rigerat) insolen/ tes ac pene tumultuātes: vt facile iā possēt ad quāuis insa niam extimulari: q; maxīe volebā. Accessit ad opportunita tem rez meaz rex admodum adulescēs: vel puer pot⁹ nup regno potit⁹: īgenio acri viuidoq; acvere iuuenili: hoc est: in quieto z bellicoso: nec etate tm̄ ambitiosus: z ad res nō m e diocres erect⁹. Qui iā tum a p̄mis annis huc spectasse dice bat: vt Gallos adoriret armis. Sup omia affinis erat Hi spano regi: quē iā ad arma traxerā. Hisce reb⁹ omīb⁹ vsus sum ad ecclesie cōmoditatē. Ac sexcētis līis non absq; inge/ nio scptis: tandem inuolui p̄ncipes bello oim̄ grauissimo Neq; vero quenq; ceteroz intērarum reliq. neq; regē Hun

garoꝝ:neꝯ Lusitanie:neꝯ Burgundionū regibꝫ parē du-
cem. Uerꝝ:qr ad hos nihil hꝫ rerū attinebat:ꝓpellere nō
quiui:ac sciebā his tumultuantibꝫ neminē ceteroꝝ quietu-
rum. Mi igiť cū suo morē gererēt aīo:tñ honestissimū titulū
accepant a nob:vt q̄ maiorē cladē inferrēt populo christia-
no:hoc religiosi⁹ viderenť ecclesiā dei ꝓtegere. Atꝯ vti ma-
gis admireris vel ingeniū meū:vel felicitatez: belli gerebať
id tpis Mispanie rex cū Turcis incredibili rerum successu:
maxīoꝯ suo q̄ltu:ꝛ tñ illis oīb⁹ omissis in Gallum vniuer
sas vires conuertit. Adhec imperator non federibꝫ mō multis:
verūetiā bñficijs immēsus deuicť erat Gallis:vel hoc no-
mīe:q hoꝝ sumptu opaqꝫ:suas in Italia ciuitates recepis
set. Et huic erat q ageret. Nempe vt Geldros hostes gra-
uissimos(in q̄s belli suscipiēdi fuerat author)a nepote suo
Burgundionū ꝓncipe depelleret. Et tñ effeci vt suis omis-
sis meū ageret negociū. Cū nulla gens sit apud quā mi-
valeat summi pōtificis authoritas:q̄z Angloꝝ(id qđ ꝓxi-
nus liq̄bit:siq̄s diui Thome Cātuarien.epi vitā: ac veterū
regum ꝯstitutiones euoluerit)ea tñ gēs alioq̄ exactionū im-
patiētissima:passa est sexpemodū deglubi. Mirū aūt quā
sacerdotes q̄z a nob ꝯsueuerint:q̄cquid pñt subtrahere:his
quātūuis mulctas admiserint:haud ꝓpendētes cuiusmo-
di fenestrā regibꝫ inposterū aperuerint. Quāquā nec ipi re-
ges satis aīmaduertebāt:q exēplum induxerint aduersus
seipos. Mēpe vt liceat Ro.pōtifici regno mouere:quē ode-
rit ꝓncipem. Et rex adulescens maiore etiam motu rem ag-
gressus est:q̄z volebā:aut q̄z iusserā:tametsi malebā in hāc
peccari ꝓtem. Jam vero fuerit explicare sigillatim:q̄bꝫ arti
bus eos ꝓncipes ad tam piculosum bellū excitarim ī chri-
stianos:q̄s nullus vnq̄z pōtifex:vel in Turcas potuit exci-
tare. O. At fieri pōt:vt belloꝝ incendiū ꝓ te suscitatum vni
uersum demꝫ mundū corripiat. Iu. Corripiat sane: modo
Roma. sedes dignitatē ꝛ possessiones tueať suas. Tametsi
conat⁹ sum oēm belli molem:ab italis in barbaros reꝯ-

re:dimicēt illi quātū velint:nos spectabim⁹ ⁊ fortassis illo
rum fruemur insania. P. Nec ergo nihil ptinent ad pasto
rem ⁊ patrē sctissimū ⁊ christi vicariū? Juli. Cur excitant scis
ma? P. Atq; pctā nōnunq; ferēda sunt: si plus malorū est
a medela. Deinde si tu Scilliū admisisses:nō erat locus scis-
mati. Ju. Bona verba. Ego sexcēta bella malim: q̄z Scilliū:
q̄d si me submouissent a pōtificio veluti simoniacū ⁊ nego-
ciatorē pōtificū nō pōtificem: Quid:si oēm vitā meam pdi
dissent in vulgus: P. Etiā si ver⁹ pōtifex esses: tñ sati⁹ erat
honori cedere: q̄z tantis orb̄ christiani bellis malis tuā tue-
ri dignitatem. Si modo dignitas est::ep̄atus indigno cō-
missus:ac ne cōmissus q̄dem sz ⁊ emptus:⁊ arreptus. Vñ
illud mihi obiter venit in mentē:te Scilio quodam diuino
Gallis extitisse pestē: q̄ pri⁹ eccleſie te pestē inuexerint. Juli.
Per triplicē coronā iuro:perq; meos clarissimos triūphos
si mihi bilē mouerīs senties ⁊ tu vim Julij P. O phrenetī
cum Vlex hactenꝰ q̄dem nihil audio:nisi ducē nō ecclesia-
sticum:sz mundanū:plurimū potuisse ad discindēda fede-
ra:ad inflāmandū bella:ad strages hoīm excitandas. Ista
sathane prās est nō pōtificis. Qui christi vicariū se fecit:cuz
oportet ad illi⁹ exemplar q̄z primum accedere. Est in illo
summa prās:sz cū summa bonitate Siuncta. Et summa sa
pia:sz simplicissima. In te prātis imaginē video:cum sum
ma malicia summaq; stultitia copulatā. Q̄d si malox pn-
ceps diabolus vicariū sibi cupiat subrogare: quem pot⁹
ascisscat: q̄z tui similē. Dic vbi:vbi:vex aplicum egeris? Ju.
Quid magis apostolicū q̄z augere christi ecclesiā. P. De Atq;
si eccl'ia est ppl's christian⁹ christi spū Sglutinatus:subuertis
se mihi videres ecclesiam: q̄ orbem vniuersum:ad teterrima
bella excitaris: q̄ tu impune malus ⁊ pestilēs esses. J. Nos
ecclesiā vocam⁹:sacras edes:sacerdotes:⁊ p̄cipue curiā ro-
manā:me imꝑmis q̄ caput sum eccl'ie. P. At christus nos
ministros fecit:se caput: nisi nūc secundū accreuerit: sed q̄b⁹
tantū aucta est eccl'ia. Ju. Nunc ad rem accedis:iraq;:dicā.

Illa olim famelica oim ⁊ paup ecclia nūc adeo floret orna mentis oīnib⁹ P. Quib⁹ ardore fidei? Iu. Rursum nuga ris. P. Sacra doctria? Iu. Obtundis. P. Cōemptū mū di? Iu. Sine me dicere: veris inquā ornamētis: nā istec ver ba sunt. P. Quib⁹ igit? Iu. Palatijs regalib⁹: eq̄s et mu lis pulcherrimis: famulatu freq̄ntissimo: coptis instructissi mis: satellitijs exq̄sitis. Be. Scortis formosissimis: lenoni bus obseq̄ntissimis. Iu. Auro: purpura: vectigalib⁹: vt nul lus regū nō hūilis ac paup videat: si cū roma. pōtificis opi bus strepituq⁹ ꝓferat. Nemo tam laurus q̄n suā ꝯdemnet frugalitatē: nemo tā nummat⁹: nec fenerator: q̄n nīis inui deat opib⁹: hec inq⁹ ornamenta ⁊ curatus sum ⁊ auxi. P. Sz dicito mihi: q̄s oim p̄mus istis ornamētis: ⁊ inquina uit ⁊ onerauit eccliam: quā chrūs purissimā piter ⁊ expedi tissimā esse voluit? Iu. Quid istud ad rem attinet? Certe q̄ est caput: tenem⁹: possidem⁹: fruimur: quāquā aiūt Cōstan tinū: q̄dam vniuersam imperij sui maiestatē in Syluestr roma. pōtificē trāstudisse: phaleras: eq̄s curr⁹: galeam: bal theum: paludamentū: satellitum: enses: coronas aureas: ⁊ auri q̄dem purissimi: exercitus: machīas bellicas: vrbes: re gna. P. Et extāt munificētie certa monumēta? Iuli. Mulla pter paleam vnā decretis admixtā. P. Fabula fortassis est. Iu. Id vel ex meipo conijcio. Quis em̄ san⁹ tam magnifi cum imperiū cederet vel pri: sz tñ valet: libet credere: ⁊ oīb⁹ hec refellere conantib⁹ silentiū magnis mīnis incidim⁹. P. Atq̄ nihil adhuc audio: nisi mundū. Iu. Tu fortasse veterē illam eccliam adhuc somnias: in q̄ tu cum famelicis aliq̄t epis frigidū sane epm agebas: pauptati: sudori: piculis: ac mille obnoxi⁹ incōmodis. Iam etas in melius cōmutauit oia. Alia lōge res nunc est ro. pōtifex: tu noīe titulosq⁹ dūta xat eras pōtifex. Quid nunc: si videres tot sacras edes: regi is extructas opib⁹: tot vbiq⁹ sacerdotū millia: pleroscq⁹ cēsu amplissimo: tot epos armis ⁊ opib⁹ summis pares regib⁹: tot splēdidissimas sacerdotū palatia: p̄caput vero: si Rome

nunc videas: tot purpuratos cardiales: legionib⁹ famulo-
rum stipatos: tot eq̄s plus q̄z regios: tot mulos byſſo: au-
ro: gēmis ornatos: aliq̄t ſoleis aureis ⁊ argēteis calceatos.
Jam ſi ſummū pōtificem ꝓſpiceres ſublimē in aurea ſella
militū humer⁹ vehi: ad manū motā paſſim oēs adorātes:
ſi crepitū audires bombardaꝝ: ſi clangorē tubarū: ſi bom-
bos claſſicoꝝ: ſi fulmīa machinarū videres: ſi ꝑplī applau-
ſus: ſi acclamatiōes: ſi oīa tedis collucēia: ſi ſummos etiam
ꝑncipes ad btōꝝ oſcula pedū vix admitti. Si ſpectaſſes ro
ma. illū ſacerdotē pede coronā aureā imponentē imperatori:
q̄ rex eſt regū oīm (ſi qđ mō valent ſcꝑta) quanq̄z nihil obti
neat niſi magni noīs vmbrā. Hec inquā ſi audiſſes vidiſ-
ſeſq̄ q̄d tandē diceres? O. Tyrannū plus q̄z mūdanū vide
re me: chriſti hoſtē: eccl'ie peſtem. Iu. Hec⁹ loq̄reris ſi vl'vnū
meoꝝ triumphoꝝ expectaſſes: vel eum q̄ Bononiā ſum in
uectus: vel quē egi rome ſubactis venetis: vel q̄ Bononia
refugiēs romā ſum reuect⁹: vel quē hic egi poſtremū Gal-
lis ꝓter oēm ſpem fuſis apud rauennā: ſi mānos: ſi caball-
los: ſi militū armatoꝝacie: ſi ducū ornamēta: ſi delectorum
ſpectacula pueroꝝ: ſi faces vndiq̄ lucētes: ſi ferculoꝝ appa-
ratū: ſi pompā eꝑoꝝ: ſi cardialium faſtū: ſi trophea: ſi ma-
nubias: ſi in celū reboantes pleb⁹ ac militū acclamationes:
ſi plauſu ꝑſtrepentia omīa: ſi oīa tuoꝝ cantū: tubarū toni-
trua: bombardaꝝ fulmīa: ſi ſparſos in ꝑplm nūmos: ſi me
veluti numē q̄ddā ſublimē ferri ſpectaſſes totius pōpe ca-
put ⁊ authorē. Scipiōes: Emilos: Auguſtos: ſordidos ac
frugales dixiſſes ꝑ me. O. Oh: satis iā triumphoꝝ gl'ioſiſ
ſime miles: immo illos: licet ethnicos: odio tui cōplector: q̄
ceſis tua cauſa tot chr̄ianoꝝ millib⁹ triumphos agebas in
chr̄o ſtriſſim⁹ pat: tot legiōib⁹ interit⁹: author extiriſti: q̄ nec
vnā aīam: neq̄z verbo: neq̄z vita chriſto lucrifeceꝛ. O pr̄na
viſcera: o dignū chr̄i vicariū: q̄ ſeipm impēdit: vt oēs ſerua-
ret. Tu vt vnū peſtilēs defenderes caput: toti⁹ orb⁹ extium
accerſiſti. Iu. Iſta loq̄ris q̄ inuideris gl'ie noſtre: dū ꝑſpicis

Hz hūílis fuerit tu⁹ ep̄atus cū nostro collat⁹. P. Audes ím
pudens tuā gl'iam cū mea ꝓferre. Tametsi mea gl'ia: christi
gl'ia est: nō mea: ꝑmum oīm si mihí das christū esse verū ꝑn
cipem eccl'ie: íp̄e mihí claues regní trādidit: ipse pascendas
oues cōmísit: íp̄e meā fídem: suo p̄conío approbauit: te pe/
cunia: te studia mortalíū: te fraudes fecere pōtíficem: sí mō
pōtifex ís appellādus est. Ego tot aīarū míllía chrō lucrife/
cí: tu tot in exitiū traxísti. Ego romā antea gentílē: primus
chrm̄ docuí: tu chrístíane íam gentílitatís extinxísti magíster.
Ego vel vmbra corpis sanabā egrotos: liberabam a demo
nío vexatos: ad vitā reuocabā defunctos: ⁊ q̄cunqz íncede/
rē bñficíjs implebā oīa. Quíd tuí síle habuere triūphi: po
terā verbo quē voluíssem tradere sathane: ⁊ quantū potue/
rím expta est saphera cū suo marito: tum q̄cq̄d habebā prā
ímo: q̄d nō poteras ad publicā orb̄ pnitiē: vertísti. Iu. De/
miror: cur in cathalogū gl'iaꝝ tuaꝝ nō hec etiā addas: pau
periē: vígílías: sudores: tribunalía: carceres: víncula: ꝓbra:
plagas: cruces deníqz. P. Recte admones. Mā ístis de re/
bus iust⁹ gl'iabor: q̄z de míraculis: hoꝝ nomīe christ⁹ nos
íussit gaudere: ⁊ exultare: hoꝝ noīe nos btōs vocauit. Ira
paulus collega q̄ndam me⁹ cum sua íactat facinora: nō cō
memorat vrbes armis expugnatas: nō legiōes. Ferro cesas
nō orb̄ ꝓncipes ad bella ꝓcítatos: nō fastus tyrānicos: sed
naufragia: vincl'a: flagra: ínsídías: híc est triumphus verus
et aplicus: hec est gl'ia christíani ducis. Iactat ille q̄s genue/
rit christo: q̄s ab ímpietate retraxerínt: nō q̄t ducatoꝝ míl/
lia ꝓgesserit: denicq̄ nos christo ꝑpetuū íam agentes trium
phum laudib⁹ ꝓsequunt ⁊ malí: te nemo nō execrabit: nísi
vel tuí sílís: vel adulator. Iu. Rem ínauditā audio: P. Cre
do: nam quō tíbí fuísset ocíū euāgelicas euoluere lrās: pau
li meaſq̄ epl'as lectítare: tot legatiōib⁹: tot federíb⁹: tot rōní
bus: tot exercitib⁹ occupato. Et ceterí q̄dem artes oēs: aīm
delíderāt sordidis vacuū curis. Christí vero dísciplīa pectus

rectrit: ab oñi ꝓtagio terrene sollicitudis purgatissimum.
Nec em̃ tant⁹ magr̃ e celo descẽdit in terras: vt facilẽ aliquã
aut vulgarẽ philosophiã traderet mortalib⁹. Nõ ociosa ne
q̃ secura ꝓfessio est: esse christianũ: voluptates: ceu venenũ:
aspnari: diuitias pinde vt lutũ calcare: vitã ꝑ nihilo ducere
hec intolerãda vident his q̃ nõ chrĩ spũ agunt ad inania q̃/
dam vocabula: meras q̃ ceremonias: deflectunt. Et ficticio
capiti christi factitiũ addũt corp⁹. Iu. Quid tandẽ boni mi
hi reliquũ facis: si me nummis exuis: si regno spolias. si nu
das honore: si voluptatib⁹ abdicas: si vita deniq̃ puas. Ph
Quin tu igit ipm christũ infelicẽ ꝓnũtias: q̃ cum esset oim
summ⁹: ludibriũ fact⁹ est oim. In pauptate: sudorib⁹: ieiu
nijs: siti: fame: vitã oẽm peregit: deniq̃ morte oim ꝓbrosissi
ma defunct⁹ est. Iu. Inueniet fortassis q̃ laudent: q̃ imitent
neminẽ: his sane tpib⁹. Ph. Atq̃ hoc ipm deniq̃ laudare: et
imitari. Quãq̃ christ⁹ nõ orbat suos bonis: sed ꝑ falsis bo
nis: veris ⁊ eternis locupletat: at nõ locupletarnisi ꝑius oĩ/
bus mũdi bonis abdicatos ac purgatos. Vt ipe tot⁹ erat
celestis: ita corp⁹ suũ: hoc est: ecclesiã sui simillimã esse voluit
id est a mũdi ꝓtagijs alienissimũ. Alioq̃ quõ posset esse ide
cum illo: q̃ sedet in celis: si terrenis adhuc fecib⁹ emergatur
Verum vbi fuerit excussum ab omnib⁹ hmõi cõmodis atq
etiã: qđ ampli⁹ est: affectib⁹. Tũ deniq̃ chrũs suas explicat
opes: ꝑ relicts mellitq̃ (immo multa aloe tinct) voluptati/
bus celestiũ gaudioꝝ gustum impartit. Iu. Quas obsecro:
Ph. An tu vulgares opes putas: ꝓphetie donũ. donũ scie:
donũ miraculoꝝ. nisi vilẽ putas christũ ipm: quẽ q̃sq̃s hab
bet: in ipo possidet oĩa. Ph. Postremo: nisi nos hic pauperẽ vi
tam agere putas. ha ha: q̃ q̃sq̃s in mundo est afflictior: hoc
vberi⁹ delicias in christo q̃ quis in mũdo paupior hoc est in
christo locupletior. q̃ in mũdo dejectior. hoc in illo sublimio
or ⁊ honoratior. q̃ min⁹ viuit in hoc mũdo: hoc mags viuit
in christo. Verũ. cũ totũ corp⁹ suũ purissimũ esse voluit. cũ
ꝑcipue ministros hoc est epos. ⁊ int hos q̃ quisq̃ maior est.

hoc debet christo sitior. z ab oib⁹ mūdi cōmodis expedior z exornatior esse. Munc ꝫ video eū: q̄ christo ꝓxim⁹ atq; adeo par haberi vult oib⁹: maxīe reb⁹ sordidissimis dimersū: pecunijs. dictionib⁹. copijs. bellis. federib⁹: vt ne interim q̄d de virtꝫ dicā. Et postea cū sis alienissim⁹ a chr̄o. Christi tñ titulo abutere ad tuā supbiā: z illi⁹ ꝓtextu q̄ regnū mūdi despexit: mūdanū tyrānum agis: z ver⁹ chr̄i hostis: exigis honorē christo debitū. Bñdicis alijs: ipe maledict⁹. Apis alijs celum: vñ ipe ꝓcul exclusus es: ꝫ sacras execrat⁹: excōicas cui nihil est cū sctis cōmune. Quid em̄ inter te z turcaꝝ ducē: nisi q̄ tu chr̄i vocabulum ꝓtexis. Certe mens eadē: ꝫ sil'es vite sordes: tu maior orb̄ pestis. Iu. At ego cupiebā eccleſiā oīm bus bonis ornatā: ſz Aristotelē aūīt tres bonoꝝ ordīes ꝫstituere: quoꝝ q̄dam sunt fortune: q̄dā corpis: q̄dam aīe. Ira q; nolebā bonoꝝ ordinē inuertere. A fortune bonis cepi: fortasse paulatī ad animi bona ꝙuentur⁹: nisi p̄matura mors terris me eripuisset. ℙD. ℙrematura sane: nēpe septuagenariū: quāq; q̄d opus esset aquā igni miscere. Iu. Atq; si desūt ista cōmoda: vulg⁹ nos nō pili faciet. Quin nunc q; metuunt z odorāt. Atq; ira tota respu. chr̄iana collaberetur: ni ꝫ vim inimicoꝝ sese tueri q̄at. ℙD. Immo si christianoꝝ vulgus ꝫspiceret in te veras christi dotes: nēpe vite sctimoniā: sacrā doctrinā: charitatē flagrātē: ꝓphetiam: virtutes: hoc te magis suspiceret. q̄ a mōi cōmodis intelligeret mūdiorē Et christiana respu. lati⁹ floreret. si puritate vite. si ꝫtempt⁹ voluptatum. diuitiaꝝ. imperij. mortis gētilib⁹ esset miranda. Mūc nō solū ꝫtracta est in angustū. verūetiā si diligēti⁹ excutias pleroscq; noīe dūtaxat inuenies chr̄ianos. Queso te nō reputabas tecū cū esses summ⁹ eccl'ie pastor. q̄b⁹ modis nata esset eccl'ia: q̄b⁹ aucta: quib⁹ ꝫstabilita Mum bellis. nummis opib⁹ regnis. nū eq̄s? Immo patīa. sanguīe martyꝝ z nr̄o carceribus. flagris. Tu eccleſiā dic⁹ auctā cū mundana ditiōe onerati sunt illi⁹ mīstri. ornatā vocas cū mūdi muneribus z delicijs inquinat. Defensam appellas. cū ꝓ sacerdotum pe

culio mundꝰ vniuersus bellis pniciosissimis ꝯflictat. Flor
rem dicis. cū mundi voluptatibꝫ ebria est. Trāquillā: cum
nemīe reclamāte diuitijs: immo vicijs fruit. Atqꝫ his bra-
creatis pncipibꝫ imposuisti: q̄ te pceptore docti. magna sua
latrocinia ac furiosis ꝯflictꝰ christi defensionem vocāt. Ju.
Atq̄ ista nunq̄ añ audiui. ℔. Quid igit docebant te ꝯtio
natores ℣u. Ab illis nil nisi meras laudes audiebā. phale
ratis verbis mea pconia detonabāt. me Jouē ꝯcutientem
oīa. me vex numē q̄ddā esse pdicabāt. publicā orbꝫ salutez. ⁊
alia id genꝰ pmlta. ℔e. Nec mix sane. nullum extitisse q̄ te
ꝯdiret. cum tu sal esses insulsus ⁊ fatuꝰ. Mā id pprium apli
ci viri munꝰ. alios docere christū idqꝫ purissime. Ju. Non
aperis igit ℣ ℔e. Cuiuis porꝰ q̄z tali pesti. Mā tibi oēs qui
dem excōicati sumꝰ. sed vis ꝯsilium nō malum. habes ma
num hoīm strenuox. habes pecuniā immēsam. ee ipe bonꝰ
ædificator. extrue tibi nouā aliquā padisum. sꝫpbe munitā.
ne possit a cacodemonibꝫ expugnari. Juli. Immo facia q̄ꝫ
me dignius est. operiar mēses aliq̄t. ⁊ auctis copijs meis. vi
deturbabo vos istinc. nisi in meam dedītionem veniatis.
Neqꝫ em̄ dubito quin breui sint e bellox stragibꝫ sexaginta
hoīm millia peruentura: ℔e. O pestē. o miserā ecclesiā. sed
heus Benie. Mā tecum magis libet ꝯfabulari q̄z cum isto
teterrimo mōstro. Be. Quid est: ℔e Sunt istiusmodi cete-
ri epi: Be. Bona pars est huiꝰ farine: verum hic oīm anteſi
gnanus est: ℔e. Tu videlz hoīem ad tot excitasti flagitia:
Be. Ego minime: immo adeo pcurrebat: vt ipe vix alis ad-
lucrus assequi possem. ℔e. Sane nō miror ꝙ huc tam pau
ci adueniunt: cum hmōi pestes ecclie gubernaculis assideā-
nt. qñquidē vulgus vrcunqꝫ sanabile esse. vel hinc cōtio.
ꝙ ob solum pōtificis titulū. tam spurce cloace defert hono
rem. Be. Rem ipam dicis. sed iamdudum innuit mihi me
us imperatox ⁊ baculum mouet: Itaqꝫ Vale.

FINIS.

TK 1664

ULB Halle 3
004 966 21X

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0039-8

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0040-9

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-112085-p0041-5